Vilde'nin "Prusse" sinde, üzerinde Trova kahramanı Ajak'ın intiharını temsil eden bir paranın Bursa hisarı içinde bulunduğu buna göre, Bursa'nın milâttan en aşağı bin yıl önce kurulduğu yazılıdır.[1]

Bursa'nın kuruluşu efsanesinde Peygamber Hz. Süleyman'ın Bursa'yı gördüğü anlatılır. Bu iki bilginin, Vilde ile efsanenin birleştirilmesi düşünülebilir. (Hz. Süleyman milâttan bin yıl önce yaşamıştır). ... Ünlü coğrafyacı Strabon, Lidya kıralı Krezüs (Karun) ile Bitinya kralı Prosyas'ın savaştığını ve Bursa'yı kuranın bu Prosyas olduğunu haber verir. Bu itibarla Bursa Milâttan 500 sene önce Kral Prosyas tarafından kurulmuş oluyor. Bunun için şehir adı "Prosa, Prosyas, Bursa" olmuş.

Roma İmparatoru Trajan zamanında Bursa valisi olan genç Plin'e (coğrafyacı ve tarihçi bilgin) göre şehir Kartaca komutanı Anibal'ın Kartaca'dan kurtulup Bitinya kıralı Prosyas'a sığındığı zaman, verdiği plan üzerine prosyas tarafından kurulmuştur.

Uludağ dibindeki bu yeni şehre "Uludağ Prosası" denmiş, önce Gemlik yerinde kurulmuş bulunan şehre de "Sahil Prosası" adı verilmiştir. Buna göre Bursa Milâttan bir buçuk asır önce kurulmuş demektir. Eski tarihler Bursa şehrinden pek bahsetmezler, coğrafyacı Strabon Bursa için "iyi idare edilmiş bir şehirdir" der. Bizanslı tarihçi Etyen, şehrin kuruluşundan bahsetmekle yetinir. Diğer tarihçiler, bu civarın önemli olaylarını anlatırken Bursa'nın adını bile anmazlar. ... Sonra Bitinya'lılar, Romalıların nüfuzu altına

[1]Bursa İl Yıllığı,1973.

girmek zorunda kaldılar. Bundan sonra Bitinya yavaş yavaş unutulmaya başlamış, tarih sahnesinden silinmiş gitmiştir.

Roma bütün Bursa'yı almış ve bir vilayet olarak elde tutmuştur. Bursa, İzmit merkezine bağlıdır. İzmit'ten ancak Bizanslılar zamanında ayrılmıştır. Diğer yerler gibi bir beylik olmuştur. Bizim tarihçiler bu beylere tekfur derler.

395'de Roma İmparatorluğu ikiye bölündüğü zaman Bursa, Bizans'a kaldı. Bursa şehri bu devirde ihmal edildi. Bizans imparatoru Jüstinyan, Çekirge'ye önem verdi; orada küçük bir kasaba kurdu. Türkler Anadolu'ya geldikleri ve Bursa'yı sıkıştırdıkları zaman, durumu ihtar edenlere dahi zevk ve sefalarını bozuyorlar diye kızıyorlardı. Abbasi Halifesi Harunurreşid orduları Söğütcük Kasabasına kadar gelmiş, evvelce imparatorla yaptıkları anlaşmayı yenileyip tekrar dönmüşlerdir.

Hamdanoğlu sülalesinden Seyfüddevle **924**'de Bursa'yı kuşatmıştır. **1097**'de Türkler Bursa'yı tamamen zapt edip yağmalamışlardır.

1071'de Selçuk sultanı Alparslan ile Bizans imparatorunun yaptığı Malazgirt savaşında Bizanslılar yenildikten sonra sultan Melikşah, Kutalmışoğlu Süleyman'ı Bizans serhatlarına yolladı. İznik zapt edildi.

Süleyman İznik'i aldıktan sonra Antakya'nın fethine gitti ve bir daha dönmeyerek orada öldü. Sonra oğlu Kılıçarslan gelerek İznik'e girdi. Anadolu Selçuklu imparatorluğunu diriltti. (**1092**)